DZIENNIK RADIOWY

z dnia 22.IX.1943 r.

Front Południowy

Londyn,21.IX.W rejonie Salerno Sprzym.poczynili dalsze zdobycze terenowe.Zajęto Eboli i Monte Corvino-Rovella o 10 km.od poprzednio zajętego Monte Corvino.5-ta armia znajduje się w tej chwili o 30 km.od Neapolu.Oddziały 5-tej armii i 8-mej armii posuwają się na szer.froncie na północ.Lotnictwo Sprzym.bombardowało transporty i koncentracje wojsk niem.między Neapolem a Rzymem.W północnych Włoszech kolejarze włos.przystąpili do ogólnego strajku.W rejonie między Ventimille a Turynem 4-ta armia włos.prowadzi ciężką walkę z Niemcami.Lotnictwo Sprzym.dokonało ciężkiego nalotu na dworzec kol.w okolicach Wenecji i na Pescarę.Na Sardynii wylądowały wojska ameryk. celem wsparcia znajdujących się tam dyw.włos.Na Korsyce wylądowały wojska franc.Cała zachodnia część wyspy znajduje się w ręku Sprzym.m.in.miasta St.Florent,Bastia i Corteno.Wojska franc.posuwają się na Bonifacio i Porto Vecchio. - Partyzanci jugosłowiańscy przecięli koło Nisu linię kol.łączącą Jugosławię z Grecją.W Słowenii zajęte zostały miasta Gorica i Bystrica oraz 2 wyspy koło wybrzeża Dalmacji.Na Morzu Egejskim zajęta została przez Sprzym.wyspa Castelrosso,o 40 km.od Samos.Lotnictwo Sprzym.bombardowało bazy lotnicze na Krecie. - Znaczna część jeńców wojennych bryt.,których w Italii było około 70 tys.i greckich oraz jugosłowiańskich,których było około 25 tys.znajduje się na wolności i korzysta z pomocy ludności włos.Niemcy wyznaczyli nagrodę w kwocie 1800 lirów za każdego zbiegłego jeńca.

Front Zachodni

Londyn,21.IX.Lotnictwo Sprzym.atakowało dziś lotniska niem.w północnej Francji,szczególnie w rejonie Beauvais.

Front Wschodni

Londyn,21.IX.Armia sow.posuwa się na całym froncie naprzód i w ciągu wczorajszego dnia uwolniła około 1100 miejsc.Na północny-wschód od Smoleńska armia sow.znajduje się o 28 km.od tego miasta.Smoleńskowi zagraża okrążenie.Na południowy-zachód od Smoleńska zajęto około 100 miejsc.W kierunku na Moskwę postęp wojsk sow.wynosi około 10 km.,zajęły one w tym rejonie 130 miejsc.W kierunku na Homel posunięto się o 10-20 km.,zajmując 270 miejsc.Rozkaz dzienny Stalina podał do wiadomości,że po sforsowaniu Desny i po 3 dniach ciężkich walk zajęte zostało miasto Czernichów,na północny-wschód od Kijowa.W ten sposób została zniszczona obrona niem.na szer.froncie od Briańska do Kijowa nad Desną i plan zatrzymania wojsk sow.nad tą rzeką został udaremniony.W kierunku na Kijów wojska sow.posunęły się o 10-20 km.i dotarły na odległość 40 km.na północny-wschód od Kijowa.W kierunku na Dniepropietrowsk postęp wynosi 10-15 km.zajęto 50 miejsc.,w tym węzeł kol.Sinielnikowo,o 40 km.od Dniepropietrowska.Na południowej Ukrainie zajęto Sławgorod,przecinając linię kol.Zaporoże-Dniepropietrowsk.W kierunku na Zaporoże posunięto się o 5-15 km.,zajmując 70 miejsc.W rejonie Połtawy postęp wynosi 10-25 km.,zajęto 250 miejsc.Nad Morzem Azowskim dobry postęp w kierunku Melitopola,który jest ostrzeliwany przez artylerię sow.Na Kubaniu zmniejszono przyczółek niem.

Wiadomości polityczne i ogólne

Londyn,21.IX. W Izbie Reprezentantów U.S.A.uchwalono olbrzymią większością głosów zasadę współpracy Stanów Zjednoczonych z Narodami Zjednoczonymi,dla stworzenia sprawiedliwego i trwałego pokoju. - Gen.Marshall oświadczył,że U.S.A.dysponują w tym roku 2 i pół milionami żołnierzy za Oceanem a w roku 1944 będą ich miały 5 milionów.Wojska ameryk.w W.Brytanii Północnej Afryce i w Italii gotowe są do ataku na wielką skalę. - Papież nie przyjął ponownie marsz.Kesselringa,żądając opuszczenia przez Niemców Rzymu. - Jeden z korespondentów neutralnych przesyłał z Berlina depeszę o nastrojach społeczeństwa niem.,"żyjącego pod cieniem sow.chmury".Prasa otrzymała polecenie powściągliwego przedstawiania wypadków. -

Rumuński "Curentul" pisze,że w obecnym momencie mają do odegrania wielką rolę państwa neutralne,które powinny zorganizować pokój.Świat oczekuje od nich spełnienia tej misji.- W Danii trwają sabotaże rozstrzeliwują 50 obywateli duńskich dziennie przeciętnie.Termin składania broni przedłużono, gdyż złożono jej bardzo mało. - Cytowany wczoraj manifest do narodu niem. pochodzi od zorganizowanego w Moskwie w dniach 11. i 12.września,związku oficerów niem. - Rozgłośnia niem.z Rzymu w ostrych słowach Watykanowi drastycznymi środkami,jeżeli nie zmieni stanowiska wobec rządu Mussoliniego. Hiszpania,Portugalia i Argentyna z dużym niepokojem śledzą rozwój wypadków w Rzymie. - W Londynie zmarł nagle Lord Kanclerz Skarbu,Sir Kingsley Wood. Churchill wstępną część swego przemówienia poświęcił pamięci zmarłego,który przez 3 lata stał na czele gospodarki finansowej W.Brytanii. -

Premier Churchill wygłosił dziś w Izbie Gmin 2-godz.mowę,entuzjastycznie witany przez Izbę.

"Od roku my i nasi wielcy Sprzymierzeńcy odnosimy sukces za sukcesem. Nasza armia pustynna poczyniła olbrzymie postępy w Afryce Północnej a po zajęciu Tunisu wylądowała na Sycylii i w Italii.Jednocześnie nasi Sprzym. rosyjscy posunęli się prawie aż po Dniepr,pędząc przed sobą hordy niem., które napadły ich kraj i dopuściły się niesłychanych zbrodni wobec ludności.Rok wielkich zwycięstw na lądzie przyniósł też wielkie wzmocnienie lotnictwa.RAF zrzuciła w ciągu ostatnich 12 mieś.3 razy więcej bomb niż w poprzednich.W szybkim tempie rośnie totalne i systematyczne niszczenie niem.ośrodków przemysłu wojennego.Siła ofensywna lotnictwa niem.osłabła. Ataki na W.Brytanię są nieznaczne.Niemców zmuszono do budowania myśliwców co wyszło na szkodę bombowców.RAF posiada o 50 % więcej samolotów pierwszej linii od Niemców,a do tego dochodzi jeszcze lotnictwo rosyjskie i ameryk.Produkcja samolotów bryt.-ameryk.przekracza produkcję niem.4-krotnie.Gigantyczny wzrost lotnictwa Sprzym.paraliżuje obronę niem.w powietrzu i na ziemi.Bez większych strat własnych będziemy niszczyć metodycznie i konsekwentnie ośrodki przem.niem.atakami dziennymi i nocnymi.W 1944 roku będzie to już w sferze możliwości zupełnej i skutki naszych ataków będą gigantyczne.Ostatnio niem.czynią niejasne aluzje do nowych metod i nowych broni.Istotnie nieprzyjaciel używa już nowego typu bomby w atakach na okręty.Od 4-ch miesięcy ani jeden okręt nie został zatopiony na północnym Atlantyku a w pierwszej połowie bm.ani jeden okręt nie zatonął od działania łodzi podwodnych na wszystkich morzach świata.Jest to jedyny w swoim rodzaju sukces w historii wojen.Nie przypuszczamy,aby ta pauza trwała stale.Z baz we Francji wyruszyły nowe łodzie podwodne na Atlantyk wyposażone w najlepsze i najnowsze środki do walki.Walka już się rozpoczęła i w tej chwili nasz konwój na Atlantyku jest celem ataków niem. Ale i my nie czekamy bezczynnie.Gdy Niemcy zatapiają statki my zatapiamy ich łodzie podwodne.Mimo,że wskutek olbrzymich strat od maja br.na Atlantyku opuszczało mniej niem.łodzi zatopiliśmy przeciętnie jedną dziennie. Ciężkie straty łodzi osłabiły ducha ich załóg.Najbardziej doświadczeni i odważni komendanci są bądź na dnie morza bądź w naszej niewoli.Od początku br.tonaż nowych zbudowanych statków przewyższa o 6 mil.ton statki zatopione.Jeżeli warunki te się utrzymają wyrównamy szybko straty poniesione od początku wojny.Uzupełniliśmy i doprowadziliśmy do bardzo wysokiego poziomu nasze zapasy środków pędnych.

25.VII.jest dniem pamiętnym.Dopiero zajęliśmy połowę Sycylii i nie wylądowaliśmy jeszcze w Italii,gdy obalony został przez naród włos.Mussolini i faszyzm po 21 latach rządów.Rząd Badoglia został powołany do zawarcia pokoju zgodnie z wolą narodu włos.Kontakt z nami został nawiązany i oświadczono nam z jak wielkimi trudnościami spotyka się ten rząd wobec obecności w całym kraju wojsk,policji i szpiclów niem.15.VIII. jeden z generałów Badoglia przybył do Madrytu i przedstawił upoważnienie do rokowań.Oświadczył on,że kraj jego gotów jest stanąć do walki przeciw Niemcom w razie naszego lądowania i zapytał kiedy to może nastąpić.Zdecydowaliśmy,by gen.Eisenhower wysłał przedstawicieli do Lizbony.Za podstawę rokowań przyjęliśmy bezwzględną kapitulację Włoch. W porozumieniu z naszymi sztabami oświadczyliśmy jednak,że z chwilą gdy armia lub naród włos.znajdą się w walce z Niemcami,otrzymają od

nas natychmiastową pomoc. Parlamentarz udał się 23.VIII. do Rzymu a 31.VIII spotkał się w Syrakuzach z pełnomocnikiem gen. Eisenhowera. Oświadczył on, że rząd włos. gotów jest przyjąć bezwarunkową kapitulację, ale nie widzi możliwości jej przeprowadzenia wobec silnych wojsk niem. w kraju i w okolicach Rzymu. Nasz projekt lądowania dyw. ameryk. koło Rzymu nie doszedł do skutku wobec silnej koncentracji lotnictwa niem. w tym rejonie. Specjalny ustęp warunków przewidywał wydanie zbrodniarzy wojennych, w pierwszym rzędzie Mussoliniego. Było niemożliwe do przewidzenia, że Niemcy użyją desantu powietrznego. Rząd Badoglio okazał swą najlepszą wolę zatrzymania Mussoliniego. Gen. Eisenhower podpisał kapitulację w imieniu U.S.A., W. Brytanii i Zjednoczonych Narodów, oraz z upoważnienia rządu sow. także w imieniu Związku sow. Mussolini robi próby wezwania Włochów do wojny domowej. Ważne jest by siły Włochów skupiły się dokoła osoby króla i rządu Badoglio i wyparły lub zniszczyły bandy w swym kraju. Przychodzimy w zamiarze oswobodzenia i uratowania Włochów. Będą oni mieli niezaprzeczone prawo do obrania sobie przyszłej formy rządu. Zajmą należne sobie miejsce między wolnymi demokracjami, ponieważ zerwali z Niemcami. Z Niemcami będzie inaczej. 3-krotnie za życia naszego i naszych ojców wywołali oni wojnę. Nie prowadzimy jednak wojny przeciw całemu narodowi niem. lecz przeciw tyranii. W. Brytania, U.S.A. i Rosja poczynią odpowiednie kroki, by uniemożliwić Prusom czy Niemcom możliwość rozpalenia ponownej wojny. Tyrania narodowo-socjalistyczna i militaryzm pruski muszą być usunięte i wykorzenione raz na zawsze, jeżeli Europie ma być oszczędzona następna jeszcze bardziej okrutna wojna od obecnej.

Front w Afryce Półnoćnej, Sycylii i Italii nazywam trzecim frontem. Front drugi istnieje potencjalnie, choć nie został jeszcze otwarty. Kiedy to nastąpi nie powiem. Będzie to w momencie, który W. Brytania i U.S.A. uznają za odpowiedni. Od Zachodu - Francji, Belgii lub Holandii - nastąpi masowa inwazja na kontynent.

Niezmiernie ważna jest ścisła współpraca W. Brytanii, U.S.A. i Związku sow. Już w sierpniu marsz. Stalin wyraził życzenie, aby Związek sow. wszedł do Komisji Morza Śródziemnego i wziął udział w omówieniu problemów politycznych w związku z zawieszeniem broni. Przygotowania do konferencji trzech mocarstw posunęły się. Konferencja przedstawicieli ich rozpocznie się wkrótce. A przed końcem tego roku dojdzie do konferencji ~~xxxkonferxxx~~ ~~xgix~~ Stalina z Rooseveltem i ze mną. Żadna konferencja nie była i nie jest tak ważna jak ta. Nie można sobie bowiem wyobrazić rozwiązania spraw organizacji pokojowej świata bez ustalenia życzliwej, ścisłej i serdecznej współpracy między Sprzymierzonymi a Rosją.

W Quebec Uznaliśmy Komitet Franc. Narodow. Oswobodzenia. Stalin, Roosevelt i ja uznaliśmy za konieczne, by reprezentował on Francję w Komisji Morza Śródziemnego. Francja wkłada swój czynny udział do wojny. 400-tys. armia franc. uzbrojona w najnowszy sprzęt ameryk. wkrótce wejdzie do walki. Pancernik "Richelieu" jest gotów do akcji. Przywrócenie ~~xxxxxxx~~ wielkości Francji jest świętym obowiązkiem Anglii i pozostaje w zgodzie z jej interesami. Na Pacyfiku główne siły U.S.A. skupione są do dalszych uderzeń. Klęski jap. na N. Gwinei rokują nadzieje na przyszłość.

W Stanach Zjednoczonych panuje opinia, że wojna jest dobrze prowadzona. Mam nadzieję, że i we własnym kraju spotkam się z taką samą opinią.

<u>Sprawy polskie</u>

Radio "Świt" 21.IX. Radio moskiewskie przytoczyło art. Wandy Wasilewskiej, mówiący o świadomym i nieświadomym współdziałaniu Polaków z Goebbelsem, a opierający swe wywody na opublikowanym przez dziennikarzy ameryk.-bryt. wywiadzie z gen. Andersem - na temat ogólnej sytuacji militarnej. Wiadomo nam, że p. Wanda jest pułkownikiem Czerw. Armii i przewodniczącym komitetu dla zorganizowania dyw. polskiej w Rosji. Nie wiemy natomiast w jakim stopniu przyczyniła się ona do zwycięstwa pod Stalingradem i przypuszczamy, że wolno gen. Andersowi różnić się z nią w poglądach na strategię i taktykę wojenną. Ponieważ p. Wasilewska-Kornijczukowa i naszej rozgłośni zarzuca świadomą i nieświadomą współpracę z Goebbelsem zechce więc odpowiedzieć nam na kilka pytań, 1) co uważa p. W. za współdziałanie z Goebbelsem, czy próby wywołania powstania na ziemiach polskich, coby utopiło je

we krwi, czy przeciwdziałanie tym próbom, - 2)czy działanie i wprowadzenie akcji zbrojnej na własną rękę, czy zgodnie z instrukcjami sztabów Sprzym. - 3)czy może służyć dowodami niechęci Polskich Sił Zbrojnych do walki, - 4) czy dr.Goebbels dowodził jednostkami polskimi we Francji, Norwegii i w Afryce, - 5)czy współdziałaniem z Goebbelsem jest palenie zboża w Polsce czy też ratowanie go dla własnego narodu, - 6)czy walka o całość Polski czy o jej okrojenie jest współdziałaniem i - jakim - świadomym i nieświadomym ? Wierzymy, że na te pytania odpowie nam laureatka nagrody Stalina.

Niemcy rozpoczęli wycinanie lasów wzdłuż dróg polskich. Akcję prowadzi żandarmeria. Drogi te stały się zbyt niebezpieczne, już teraz a co dopiero mówić o odwrocie ze wschodu. Opinia "złych dróg polskich" będzie przynajmniej usprawiedliwiona. W Białymstoku Niemcy przystąpili do likwidacji ghetta. Duch Warszawy podziałał bo Żydzi bronią się. W Treblince Żydzi spalili część kaźni służącej do mordowania. A teraz kolej będzie ghetto białostockie. Polacy białostoccy! wyciągnijcie pomocną dłoń do Żydów bestialsko maltretowanych i mordowanych. - Terror niem. wzmaga się nie tylko w Białymstokim i Kieleckim, ale i w najbliższych okolicach Warszawy. W Żyrardowie Wyszkowie, w Grodzisku aresztowano po kilkadziesiąt osób. -Cały świat z przerażeniem wymawia nazwę Treblinki, kaźni do mordowania Żydów, którzy bez żadnego odruchu, dawali się tam wywozić i mordować. I dziwiliśmy się dlaczego Żydzi tak tanio sprzedają swoje życie. Widocznie wolę oporu odebrał im terror i nadchodzące ze wszystkich miast i wsi polskich wiadomości, o t.zw. akcji przed którą niema ratunku. Obudziła się jednak świadomość, że w ogólnym wysiłku w walce ze złem i Żydom nie wolno dać się biernie mordować. Przed kilku tygodniami ofiary mordów powstały w Treblince i od wewnątrz, podpaliły budynki kaźni a w popłochu jaki powstał uciekły. - W Nowogrodzkie Niemcy posłali dyw. SS. do walki z Polskimi Oddziałami Zbrojnymi. W Kraju naszym grasują rozmaite bandy, rabunkowe i dywersyjne - i to pod nazwą wielkich imion polskich, Mickiewicza, Kościuszki czy Kilińskiego, lecz Niemcy nie walczą z bandytami, przeciwnie patrzą z zadowoleniem na rabunek mienia polskiego i na łupienie polskich ziem, kalkulując, że w razie zwycięstwa takie osłabienie narodu polskiego będzie im na rękę. Walczą oni natomiast z oddziałami Polskich Sił Zbrojnych, jako częścią całej akcji militarnej Sprzym. Wniosek z tego, że osłanianie ~~xkxxjx~~ nie polskiej akcji imionami polskich bohaterów i prowadzenie tej akcji jest pretekstem do mieszania się w wewnętrzne sprawy Polski. Ktokolwiek woła was pod broń poza krajowymi władzami, to prowokator, dążący do wywołania zamętu i anarchii na naszej ziemi, której bronią Polskie Siły Zbrojne. - W Województwie kieleckim terror wzmógł się, obejmując masy robotników po małych miastach. W Starachowicach aresztowano 1600 osób, przeważnie robotników, których na razie umieszczono w obozie w Nieklanie. - Wszyscy robotnicy obcy w Rzeszy żyją w ciężkich warunkach, lecz Polacy znajdują się w warunkach poprostu nieludzkich. - W brudnych, zawszonych barakach dokąd wyczerpani i przemęczeni wracają z pracy, znajdują jedynie barłóg ze zgniłej słomy. Są bici, zmuszani do najcięższych robót, głodują i umierają. Robotnicy! pomagajcie w ucieczce swoim współbraciom w obozach. Wy niewolnicy 20 wieku organizujcie ucieczki, nie czekajcie, uciekajcie przed zimą, zaraz! Do potęgi niem. wzywających do zgłaszania się na roboty w Rzeszy: " chcesz umrzeć na suchoty, jedź do Rzeszy na roboty". -

-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-